

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 2. októbra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Poplatky s rovnakým účinkom ako clo —
Vnútroštátne zdanenie — Poplatok pri dovoze maštalného hnoja dovezeného do regiónu Flámsko —
Články 30 ZFEÚ a 110 ZFEÚ — Poplatok, ktorý je povinný uhradiť dovozca — Odlišné poplatky podľa
toho, či maštalný hnoj je dovezený alebo pochádza z regiónu Flámsko“

Vo veci C-254/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný
rozhodnutím Hof van beroep te Brussel (Belgicko) z 28. februára 2013 a doručený Súdnemu dvoru
8. mája 2013, ktorý súvisí s konaním:

Orgacom BVBA

proti

Vlaamse Landmaatschappij,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory J. L. da Cruz Vilaça (spravodajca), sudcovia G. Arestis
a A. Arabadžiev,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Orgacom BVBA, v zastúpení: F. Janssen a G. Peeters, advocaten,
- belgická vláda, v zastúpení: T. Materne a J.-C. Halleux, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: C. Soulay a W. Roels, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej
návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 30 ZFEÚ a 110 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú Orgacom BVBA (ďalej len „Orgacom“) a Vlaamse Landmaatschappij (Flámska vidiecka spoločnosť, ďalej len „VLM“), externá agentúra flámskej vlády zodpovedná za úpravu a údržbu verejných priestorov v regióne Flámsko, týkajúceho sa určitých poplatkov pri dovoze, ktoré boli spoločnosti Orgacom vyrubené.

Právny rámec

Belgická právna úprava

- 3 Dekrét regiónu Flámsko z 23. januára 1991 o ochrane životného prostredia pred znečistením hnojivami v znení dekrétu z 28. marca 2003 (ďalej len „dekrét o hnojivách“), ktorý sa uplatňoval v čase skutkového stavu vo veci samej, ukladal výrobcam, dovozcom a používateľom hnojív v regióne Flámsko peňažné poplatky. Bol zrušený dekrétom regiónu Flámsko z 22. decembra 2006 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov.
- 4 Článok 21 uvedeného dekrétu vo svojom odseku 1 uplatniteľnom na produkciu maštalného hnoja v regióne Flámsko stanovoval:

„Vyberá sa základný odvod BH1 z produkcie maštalného hnoja, z ktorého celkový výtazok plynie Mestbank [interné oddelenie VLM] a ktorý musí zaplatiť každý výrobca, v ktorého podniku produkcia maštalného hnoja MPp prekročila v priebehu uplynulého kalendárneho roka 300 kg oxidu fosforečného. Výška tohto základného odvodu BH1 sa vypočíta na základe nasledujúceho vzorca:

$$BH1 = (MPp \times Xdmp) + (MPBn \times Xdmn)$$

kde:

- MPp = celková hrubá produkcia maštalného hnoja vyjadrená v kg P₂O₅,
- MPBn = celková hrubá produkcia maštalného hnoja vyjadrená v kg N,
- Xdmp = sadzba dane za produkciu maštalného hnoja v EUR/kg P₂O₅,
- Xdmn = sadzba dane za produkciu maštalného hnoja v EUR/kg N.

Na uplatnenie týchto ustanovení sa pod hrubou produkciou maštalného hnoja MPBn vyjadrenou v kg N rozumie produkt priemerného stavu dobytku v chove alebo poľnohospodárskom podniku počas uplynulého kalendárneho roka a zodpovedajúce hrubé množstvá výkalov za zvierat vyjadrené v kg N.

Priemerný stav dobytku za každý z predmetných druhov sa určí ako jedna dvanástina mesačne registrovaných počtov zvierat. Hrubé množstvá výkalov za zvierat vyjadrené v kg N sa určia na paušálnom alebo skutočnom základe podľa záznamov výkalov, ktoré sú upravené v článku 20a, v súlade s článkom 5.

Uvedené sadzby dane sú stanovené takto:

- Xdmp = 0,0111 EUR/kg P₂O₅,

— Xdmn = 0,0111 EUR/kg N.“

- 5 Článok 21 dekrétu o hnojivách vo svojom odseku 5 uplatniteľnom na dovoz prebytkov maštalného hnoja do regiónu Flámsko stanovoval:

„Vyberá sa základný odvod, z ktorého celkový výtazok plynie Mestbank a ktorý musí zaplatiť každý dovozca prebytku maštalného hnoja, ktorý vznikol dovozom. Suma tohto základného odvodu je stanovená na 2,4789 eura za tonu prebytku hnojiva, ktorý vznikol dovozom v uplynulom kalendárnom roku do regiónu Flámsko.“

Judikatúra belgického Ústavného súdu

- 6 Ústavný súd v bode B.6. rozsudku č. 123/2010 z 28. októbra 2010 (*Belgisch Staatsblad* z 23. decembra 2010, s. 81723), týkajúceho sa zlučiteľnosti článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách so zásadami belgickej hospodárskej a menovej únie, dospel k záveru:

„... postačuje konštatovať, že [poplatok upravený v uvedenom článku], ktorý je spojený s prekročením územnej hranice, ktorá je stanovená medzi regiónmi na základe ústavy, má rovnaký účinok ako clo, keďže viac zaťažuje hnojivá dovezené do regiónu Flámsko než hnojivá vyrobené v tomto regióne.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 7 Orgacom je podnik usadený v Belgicku v regióne Flámsko, ktorý sa špecializuje na výrobu organických hnojív. V rámci svojej činnosti Orgacom dováža hnoj pochádzajúci z regiónu Valónsko a Holandska, ktorý spracuje na pôdne meliorátory a organické hnojivá, ktoré sa následne vyvážajú do iných členských štátov Európskej únie.
- 8 Podniku Orgacom bol na základe článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách uložený poplatok vo výške 28 071,16 eura za zdaňovacie obdobie 2002 (rok výroby 2001) a poplatok vo výške 7 999,41 eura za zdaňovacie obdobie 2004 (rok výroby 2003).
- 9 Listom z 20. decembra 2005 Orgacom podal na VLM námietku proti poplatku za zdaňovacie obdobie 2002 a listom z 18. augusta 2005 námietku proti poplatku za zdaňovacie obdobie 2004. VLM vyhlásila tieto dve námietky za nedôvodné rozhodnutiami prijatými 27. novembra 2006 a 11. augusta 2006.
- 10 Orgacom následne podal na Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (súd prvého stupňa, Brusel) žalobu proti rozhodnutiam o zamietnutí jeho námietok, ktorá bola takisto rozsudkom zo 17. októbra 2008 zamietnutá ako nedôvodná.
- 11 Orgacom podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Na podporu svojho odvolania žalobca vo veci samej tvrdí, že poplatky, ktoré mu boli uložené, predstavujú poplatky s rovnakým účinkom ako clo, ktoré sú v rozpore s článkom 30 ZFEÚ, alebo prinajmenšom diskriminačné vnútroštátne zdanenie, ktoré zakazuje článok 110 ZFEÚ.
- 12 Za týchto okolností Hof van beroep te Brussel (odvolací súd, Brusel) rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa dovozná daň opísaná v článku 21 ods. 5 [dekrétu o hnojivách], ktorá sa má platiť iba pri dovoze prebytkov hnojiva vznikajúcich tak z maštalného hnoja, ako aj z iných hnojív z ostatných členských štátov do Flámska a nezávisle od toho, či budú prebytky ďalej spracované alebo uvedené do obehu vo Flámsku, a podľa ktorého daň za tieto dovezené prebytky hnojiva odvádza dovozca, zatiaľ čo za prebytky hnojiva vyrobené vo Flámsku daň odvádza výrobca, považovať za

daň s rovnakým účinkom ako clo na dovozy uvedené v článku 30 ZFEÚ, aj keď samotný členský štát, z ktorého sa prebytky hnojiva vyvážajú, pri ich vývoze do iných členských štátov stanovuje zníženie dane?

2. [V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:] Má sa uvedená dovozná daň v tomto prípade považovať za diskriminujúcu daň na výrobky z ostatných členských štátov uvedenú v článku 110 ZFEÚ, keďže pri maštalnom hnoji vyrobenom vo Flámsku sa vyberá základný odvod, ktorý je súčasťou vnútroštátnej úpravy a ktorého sadzba sa líši vždy podľa výrobného postupu, zatiaľ čo pri dovezených prebytkoch hnojiva nezávisle od výrobného postupu (okrem iného maštalného pôvodu alebo obsahu P_2O_5N) sa vyberá dovozná daň s jednotnou sadzbou, ktorá je vyššia než najnižšia sadzba vo výške 0,00 eura základného odvodu pre maštalný hnoj vyrobený v regióne Flámsko, aj keď samotný členský štát, z ktorého sa prebytky hnojiva vyvážajú, pri ich vývoze do iných členských štátov stanovuje zníženie dane?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 13 Európska komisia vyjadruje pochybnosti o prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom usudzuje, že skutkový a právny rámec, na základe ktorého boli výhrady formulované, vnútroštátny súd nevysvetlil dostatočne jasne. Podľa Komisie tento súd nevysvetľuje jasne ani to, z akých presných dôvodov vo veci samej vznikajú otázky o výklade článkov 30 ZFEÚ a 110 ZFEÚ.
- 14 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci konania na základe článku 267 ZFEÚ, založeného na jednoznačnom oddelení úloh vnútroštátnych súdov a Súdneho dvora, prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil tak potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok Donau Chemie a i., C-536/11, EU:C:2013:366, bod 15).
- 15 Odmietnutie návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania je totiž možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne podklady potrebné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré mu boli položené (rozsudok Donau Chemie a i., EU:C:2013:366, bod 16).
- 16 Pritom je potrebné uviesť, že vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania dostatočne, i keď stručne, vysvetlil skutkový rámec i znenie uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, ako aj relevantnosť ustanovení práva Únie, ktorých výklad požaduje, na riešenie sporu. V tomto ohľade z návrhu vnútroštátneho súdu osobitne vyplýva, že v prípade kladnej odpovede Súdneho dvora na položené otázky bude potrebné zrušiť rozhodnutia o zdanení, o ktoré ide vo veci samej.
- 17 Vzhľadom na uvedené okolnosti je namieste záver, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

- 18 Svojimi otázkami, ktoré je namieste preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 30 ZFEÚ alebo článok 110 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia odvodu, aký je upravený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách, ktorý sa uplatňuje iba pri dovoze prebytkov maštalného hnoja a iných hnojív do regiónu Flámsko, ktorý sa vyberá od dovozcu, zatiaľ čo daň z prebytkov hnojiva vyrobeného na území Flámska sa vyberá od výrobcu, a ktorý sa vypočíta podľa

jednotnej sadzby za tonu a nezávisle od výrobného postupu, zatiaľ čo základný odvod, ktorý sa ukladá za maštalný hnoj vyprodukovaný na území Flámska, sa vypočíta podľa sadzby, ktorá sa líši v závislosti od výrobného postupu, pričom najnižšia sadzba sa rovná 0 eur v prípade hrubej produkcie oxidu fosforečného, ktorá neprekračuje 300 kilogramov v priebehu uplynulého kalendárneho roka.

- 19 V tomto kontexte sa uvedený súd takisto pýta, či skutočnosť, že členský štát pôvodu predmetných dovezených výrobkov stanovuje zníženie zdanenia v prípade vývozu do iných členských štátov, môže mať vplyv na to, aký výklad článkov 30 ZFEÚ a 110 ZFEÚ sa má poskytnúť.
- 20 Na úvod je namieste pripomenúť, že ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa poplatkov s rovnakým účinkom a diskriminačného vnútroštátneho zdanenia nemožno uplatniť kumulatívne, takže to isté opatrenie nemôže v systéme Zmluvy patriť zároveň do oboch kategórií (rozsudok Stadtgemeinde Frohnleiten a Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657, bod 26).
- 21 V prvom rade teda treba preskúmať, či poplatok stanovený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách možno kvalifikovať ako poplatok s rovnakým účinkom ako clo na dovozy v zmysle článku 30 ZFEÚ. Ak to tak nie je, v druhom rade bude treba preveriť, či uvedený poplatok je diskriminačnou vnútroštátnou daňou zakázanou článkom 110 ZFEÚ.
- 22 Pokiaľ ide o kvalifikáciu sporného odvodu ako poplatku s rovnakým účinkom ako clo, treba predovšetkým pripomenúť, ako to Súdny dvor opätovne konštatoval, že odôvodnenie zákazu ciel a všetkých poplatkov s rovnakým účinkom spočíva v tom, že hoci aj minimálne peňažné zaťaženie, uplatňované z dôvodu prechodu hraníc, predstavuje prekážku pohybu tovaru, ktorú zvyrazňujú spojené administratívne formality (rozsudok Komisia/Nemecko, C-389/00, EU:C:2003:111, bod 22).
- 23 V tomto ohľade je ustálenou judikatúrou, že každé, hoci aj minimálne, jednostranne uložené peňažné zaťaženie, ktoré bez ohľadu na svoje označenie a spôsob úhrady postihuje tovar na základe skutočnosti, že prekračuje hranicu, ak aj nie je clom vo vlastnom slova zmysle, je poplatkom s rovnocenným účinkom v zmysle článkov 28 ZFEÚ a 30 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok Stadtgemeinde Frohnleiten a Gemeindebetriebe Frohnleiten, EU:C:2007:657, bod 27).
- 24 Navyše z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že poplatok vyberaný pri prekročení územnej hranice vnútri členského štátu predstavuje poplatok s rovnakým účinkom ako clo (pozri rozsudok Carbonati Apuani, C-72/03, EU:C:2004:506, bod 25 a citovanú judikatúru).
- 25 Vo veci samej z údajov, ktorými disponuje Súdny dvor, vyplýva, že predmetný odvod sa týka dovozcov prebytkov maštalného hnoja pri dovoze. Okrem toho výška poplatku je „stanovená na 2,478 eura za tonu prebytku hnojiva, ktorý vznikol dovozom v uplynulom kalendárnom roku do regiónu Flámsko“. Preto treba konštatovať, že odvod stanovený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách zaťažuje hnojivá, ktoré nemajú flámsky pôvod z dôvodu ich dovozu do regiónu Flámsko, takže sporný poplatok sa za tieto hnojivá vyberá z dôvodu prechodu hranice tohto regiónu, pričom tento prechod sa musí považovať za udalosť vedúcu k vzniku povinnosti uhradiť predmetný odvod.
- 26 Za týchto okolností je nutné konštatovať, že odvod stanovený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách predstavuje poplatok s rovnakým účinkom ako clo, ktorý je zakázaný článkom 30 ZFEÚ.
- 27 Kvalifikáciu odvodu, ktorý upravuje uvedené ustanovenie dekrétu o hnojivách, za poplatok s rovnakým účinkom ako clo nemožno spochybníť tvrdením Belgického kráľovstva, podľa ktorého tento odvod z dôvodu existencie podobného poplatku, ukladaného na hnojivá vyrobené v regióne Flámsko, tvorí neoddeliteľnú súčasť všeobecného režimu vnútroštátneho zdaňovania, ktoré sa vzťahuje systematicky podľa rovnakých kritérií na vnútroštátne výrobky a dovážané výrobky, a preto sa musí posúdiť so zreteľom na článok 110 ZFEÚ.

- 28 V tomto ohľade je namieste po prvé uviesť, že základná vlastnosť poplatku s rovnakým účinkom, ktorá ho odlišuje od všeobecnej vnútroštátnej dane, spočíva v okolnosti, že prvý uvedený poplatok zaťažuje výlučne výrobok, ktorý prechádza hranicu, ako taký, zatiaľ čo druhá uvedená daň zaťažuje dovážané, vyvážané i vnútroštátne výrobky (pozri v tomto zmysle rozsudok Michailidis, C-441/98 a C-442/98, EU:C:2000:479, bod 22).
- 29 Po druhé treba pripomenúť, že na to, aby posudzované daňové zaťaženie patrilo do všeobecného systému vnútroštátneho zdaňovania, musí zaťažovať tuzemský výrobok a zhodný dovážaný výrobok tou istou daňou v rovnakom štádiu obchodovania a zdaniteľná udalosť musí byť takisto zhodná pre obidva výrobky (pozri v tomto zmysle rozsudok Michailidis, EU:C:2000:479, bod 23).
- 30 Vo vzťahu k veci samej je namieste predovšetkým konštatovať, ako bolo uvedené v bode 25 tohto rozsudku, že odvod stanovený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách zaťažuje výrobky, ktoré prekračujú hranicu regiónu Flámsko, ako také.
- 31 Ďalej je nesporné, že tento odvod sa vyberá od dovozcov, zatiaľ čo podobný odvod stanovený v článku 21 ods. 1 uvedeného dekrétu sa vyberá od výrobcov. Obidva odvody sa teda nevyberajú v rovnakom štádiu obchodovania.
- 32 Napokon obidva odvody sa vypočítavajú podľa odlišných metód, čo môže spôsobiť, ako to uviedol belgický Ústavný súd vo svojom rozsudku č. 123/2010 z 28. októbra 2010, prinajmenšom v prípadoch, keď suma odvodu za výrobu je vo výške 0 eur, väčšie zdanenie dovezeného výrobku, než keby bol vyrobený v regióne Flámsko.
- 33 Preto tvrdenie Belgického kráľovstva nemožno prijať.
- 34 Okrem toho sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípadoch, keď členský štát pôvodu hnojiva uplatní zníženie poplatkov v prípade vývozu do iných členských štátov, by sa odvod, akým je odvod pri dovoze, o ktorý ide vo veci samej, mohol vyhnúť kvalifikácii za poplatok s rovnakým účinkom ako clo, ako to tvrdí VLM, z dôvodu potreby kontrolovať flámske zásoby hnojiva a chrániť vnútroštátnu výrobu proti opatreniam zvonka, ktoré skresľujú hospodársku súťaž a pre Flámsko prinášajú dodatočné poškodzovanie životného prostredia.
- 35 V tomto ohľade už Súdny dvor objasnil, že clo a poplatky s rovnakým účinkom ako clo sú zakázané nezávisle od akejkolvek úvahy o účele, na ktorý boli zavedené, a od určenia príjmov, ktoré sa nimi získali (pozri v tomto zmysle rozsudky Brachfeld a Chougol Diamond, 2/69 a 3/69, EU:C:1969:30, bod 19, ako aj Carbonati Apuani, EU:C:2004:506, bod 31).
- 36 Navyše treba poznamenať, že článok 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách stanovuje poplatok, ktorý zaťažuje bez rozdielu akýkoľvek dovážaný hnoj bez toho, aby sa jeho uplatňovanie obmedzovalo na prípady, keď členský štát pôvodu upravuje zníženie poplatkov v prípade vývozu týchto výrobkov, ako je to v prejednávanej veci v prípade Holandského kráľovstva.
- 37 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na položené otázky je namieste odpovedať tak, že článok 30 ZFEÚ bráni odvodu, aký je upravený v článku 21 ods. 5 dekrétu o hnojivách, ktorý sa uplatňuje iba pri dovoze prebytkov maštalného hnoja a iných hnojív do regiónu Flámsko, ktorý sa vyberá od dovozcu, zatiaľ čo daň z prebytkov hnojiva vyrobeného na území Flámska sa vyberá od výrobcu, a ktorý sa vypočíta podľa odlišného postupu, než upravuje výpočet uvedenej dane. V tomto ohľade je nepodstatné, či členský štát, z ktorého sa prebytky hnoja dovážajú do regiónu Flámsko, uplatňuje zníženie zdanenia v prípade vývozu týchto prebytkov do iných členských štátov.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 30 ZFEÚ bráni odvodu, aký je upravený v článku 21 ods. 5 dekrétu regiónu Flámsko z 23. januára 1991 o ochrane životného prostredia pred znečistením hnojivami v znení dekrétu z 28. marca 2003, ktorý sa uplatňuje iba pri dovoze prebytkov maštalného hnoja a iných hnojív do regiónu Flámsko, ktorý sa vyberá od dovozcu, zatiaľ čo daň z prebytkov hnojiva vyrobeného na území Flámska sa vyberá od výrobcu, a ktorý sa vypočíta podľa odlišného postupu, než upravuje výpočet uvedenej dane. V tomto ohľade je nepodstatné, či členský štát, z ktorého sa prebytky hnoja dovážajú do regiónu Flámsko, uplatňuje zníženie zdanenia v prípade vývozu týchto prebytkov do iných členských štátov.

Podpisy